

Sygn. akt *XVII AmE 47/23*

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 11 października 2023 r.

Sąd Okręgowy w Warszawie, XVII Wydział Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów
w składzie:

Przewodniczący –	Sędzia SO Anna Maria Kowalik
Protokolant –	St. sekr. sąd. Joanna Preizner - Offman

po rozpoznaniu 11 października 2023 r. w Warszawie

na rozprawie

sprawy z powództwa (...) **sp. z o.o. sp. k. w B.**

przeciwko **Prezesowi Urzędu Regulacji Energetyki**

o wymierzenie kary pieniężnej

na skutek odwołania powoda od decyzji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 21 listopada 2022 r. Nr(...)

oddala odwołanie;

zasądza od (...) sp. z o.o. sp. k. wB. na rzecz Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki kwotę 720,00 zł (siedemset dwadzieścia złotych), z odsetkami w wysokości odsetek ustawowych za opóźnienie w spełnieniu świadczenia pieniężnego, od dnia uprawomocnienia się niniejszego wyroku do dnia zapłaty, tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sędzia SO Anna Maria Kowalik

Sygn. akt XVII AmE 47/23

UZASADNIENIE

Decyzją z 21 listopada 2022 roku nr (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki (dalej Prezes URE), na podstawie art. 56 ust. 1 pkt 12 w związku z art. 56 ust. 2, ust. 3 i ust. 6 ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. - Prawo energetyczne (Dz. U. z 2012 r., poz. 1059 ze zm.) (dalej p.e.) oraz w związku z art. 104 ustawy z dnia 14 czerwca 1960 r. - Kodeks postępowania administracyjnego (Dz. U. z 2013 r., poz. 267 ze zm.) (dalej k.p.a.), po przeprowadzeniu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia kary pieniężnej przedsiębiorcy – (...) Sp. z o.o. **Sp. k.** z siedzibą w miejscowości B., posiadającemu numer identyfikacji podatkowej (NIP): (...) (dalej powód, Przedsiębiorca), stwierdził, że (...) Sp. z o.o. **Sp. k.** z siedzibą w miejscowości B. naruszył warunek 2.2.1. koncesji Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki z 15 grudnia 2014 roku Nr (...), w ten sposób, iż na stacji paliw zlokalizowanej w miejscowości M., ul. (...), w dniu 17 lutego 2022 r. oferował do sprzedaży olej napędowy nie spełniający wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z 9 października 2015 roku w sprawie wymagań jakościowych dla

paliw ciekłych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1680) (dalej Rozporządzenie jakościowe) w zakresie temperatury zapłonu i za to działanie wymierzył karę pieniężną w wysokości 8 000 zł.

Od niniejszej Decyzji powód złożył odwołanie, zaskarżając ją w całości i zarzucając naruszenie przepisów:

art. 7, art. 77 § 1 i 78 § 1 k.p.a. w zw. z art. 30 ust. 1 p.e. polegające na braku dokładnego wyjaśnienia stanu faktycznego i wyczerpującego zebrania i rozpatrzenia całego materiału dowodowego, w szczególności nieuwzględnienie wyniku badania laboratoryjnego przeprowadzonego przez powoda, za pośrednictwem (...) sp. z o.o., którego wynik pozostawał korzystny i nie wskazywał na nieprawidłową temperaturę zapłonu;

art. 7a § 1 k.p.a. poprzez jego niezastosowanie i nierozstrzygnięcie na korzyść strony ewentualnych wątpliwości odnośnie stanu faktycznego;

art. 8 k.p.a. poprzez prowadzenie postępowania w sposób sprzeczny z zasadą pogłębiania zaufania stron do organów władzy publicznej;

art. 56 ust. 1 pkt 12 p.e. poprzez błędne zastosowanie przy uwzględnieniu, że powód nie naruszył warunków udzielonej mu koncesji, ponieważ legitymuje się prawidłowym wynikiem badania paliwa;

art. 56 ust. 6 w zw. z art. 56 ust. 6a p.e. polegającego na błędnej ocenie przesłanek wymiaru kary, w szczególności stopnia szkodliwości czynu, stopnia zawinienia oraz możliwości finansowych powoda, co w konsekwencji doprowadziło do wymierzenia kary w wysokości zbyt wygórowanej i nieproporcjonalnej do ewentualnych czynów powoda, a także doprowadziło do błędu w ustaleniach faktycznych polegającego na nieuwzględnieniu stopnia zawinienia powoda w celu ewentualnego odstąpienia od wymierzenia kary.

W oparciu o powyższe zarzuty, wniósł o:

uchylenie decyzji w całości, ewentualnie o zmianę decyzji i odstąpienie od wymierzenia kary pieniężnej lub jej zmniejszenie

zasądzenie od pozwanego na rzecz powoda zwrotu kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Pozwany złożył odpowiedź na odwołanie, w której wniósł o jego oddalenie i zasądzenie od powoda na rzecz pozwanego kosztów procesu, w tym kosztów zastępstwa procesowego według norm przepisanych.

Rozpoznając odwołanie Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów ustalił następujący stan faktyczny:

Decyzją z 15 grudnia 2014 roku Nr (...), Prezes URE udzielił (...) Sp. z o.o. **Sp. k.** z siedzibą w miejscowości B., koncesji na obrót paliwami ciekłymi na okres od 15 grudnia 2014 roku do 31 grudnia 2030 roku (Decyzja z 26/03/2021 r. k.19-22 akt adm.).

Na podstawie powyższej koncesji „Koncesjonariuszowi nie może czynić przedmiotem obrotu paliw ciekłych, których parametry jakościowe są niezgodne z parametrami określonymi obowiązującymi przepisami i wynikającymi z zawartych umów (warunek 2.2.1).

W okresie od 4 lutego do 17 lutego 2022 roku na stację paliw powoda położoną w M. przy ulicy ul. (...) dostarczono następujące paliwa:

04/02/2022 r. – ON i Pb 95 (faktura nr (...) k. 34 akt adm., świadectwo jakości k. 36 akt adm.),

08/02/2022 r. – ON i Pb 95 (faktura nr (...) k. 38 akt adm., świadectwo jakości k. 39 akt adm.),

11/02/2022 r. – ON (faktura nr (...) k. 42 akt adm., świadectwo jakości k. 43 akt adm.),

14/02/2022 r. – ON i Pb 95 (faktura nr (...) k. 46 akt adm., świadectwo jakości k. 47 akt adm.),

15/02/2022 r. – ON, Pb 95 i Pb 98 (faktura nr (...) k. 29, świadectwo jakości k. 6 akt adm.).

W wyniku kontroli przeprowadzonej przez pracowników (...) Urzędu Celno-Skarbowego 17 lutego 2022 roku na stacji paliw w miejscowości M. ul. (...), prowadzonej przez powoda, ujawniono, że oferował do sprzedaży olej napędowy niespełniający wymagań jakościowych określonych w Rozporządzeniu jakościowym w zakresie temperatury zapłonu, która w badanej próbce wynosiła 48,5 (^oC), a powinna wynosić min. 52,7 (^oC). W trakcie kontroli pobrano 3 próbki ON tj. 3 pojemniki po 4 litry każdy, na które nałożono zamknięcie urzędowe w postaci plomb plastikowych o nr (...), (...) i (...). Jeden z pojemników pozostawiono powodowi, dwa pozostałe zabrano do (...)Urzędu Celno-Skarbowego w W. (protokół kontroli k. 14-16 akt adm.; protokół pobrania próbek k. 10 akt adm.; protokół z badań z 14/03/2022 r. k. 11-12 akt adm.).

Ponadto w trakcie kontroli okazano pracownikom (...) Urzędu Celno-Skarbowego dokument (...) z 15 lutego 2022 roku (k. 17 akt adm.) dotyczący przyjęcia na stację min. ON w ilości 3 049 litrów, z którego według oświadczenia A. Z. zostały pobrane próbki oleju napędowego (protokół k.8 akt adm.). Tymczasem ww. próbki do badań pobrano z partii 5 395 litrów (zawiadomienie z 05/05/2022 r. k. 2-3 akt adm., protokół kontroli k. 14-16 akt adm.).

Powód zgłosił zastrzeżenia do protokołu ww. kontroli wskazując, że „zakupowane przez nas paliwo posiada stosowne certyfikaty, co potwierdza jakość oraz normy, które są zawsze w granicy ustalonej przez prawo oraz zasady obrotu paliwami.”. Do pisma dołączono świadectwo jakości wystawione przez (...) S.A. z siedzibą w P. z lutego 2022 roku (k. 6 akt adm.). W związku z tym, zdaniem powoda, mogło dojść do pomyłki lub błędu przy pobieraniu próbki przez pracowników kontrolującego (pismo powoda z 19/04/2022 r. k. 5 akt adm.).

Pismem z 3 czerwca 2022 roku Prezes URE zawiadomił powoda o wszczęciu postępowania administracyjnego w sprawie wymierzenia mu kary pieniężnej z uwagi na naruszenie warunku koncesji poprzez sprzedaż paliw ciekłych niespełniających wymagań jakościowych (zawiadomienie k. 24-26 akt adm.).

W odpowiedzi z 13 czerwca 2022 r. Przedsiębiorca wyjaśnił, że „Spółka nie zgadza się z wynikiem kontroli przeprowadzonej przez Naczelnika (...) Urzędu Celno-Skarbowego w W.. (...) W nawiązaniu do prowadzonego postępowania kontrolnego, informuję, że spółka przeprowadziła badanie próbki pobranej w dniu kontroli próbki za pośrednictwem laboratorium (...) Sp. z o.o. z siedzibą w M.. Wynik pozostaje pozytywny. (...) Spółka zwróciła się do organu prowadzącego kontrolę o powołanie niezależnego biegłego lub laboratorium celem oceny, która próbka daje prawidłowy wynik wobec dotychczasowych dwóch innych wyników”. (pismo z 13/06/2022 r. k. 27 akt adm.).

Powód zlecił przeprowadzenie badania trzeciej próbki kontrolnej laboratorium (...) Sp. z o.o. z siedzibą w M., badanie przeprowadzono 10 czerwca 2022 roku i ustalono, że temperatura zapłonu wynosi 54,5 (^oC), a zatem spełniała wymagania Rozporządzenia jakościowego. W treści protokołu stwierdzono, że próbka została dostarczona do laboratorium przez powoda w pojemniku stalowym, poj. Ok. 5 l, zamknięta zamknięciem jednorazowego użycia, zabezpieczona plombą (...). Próbka posiadała etykietę z opisem „Nr pozycji ewidencji (...), deklarowany kod (...), próbka nr (...), data 17.02.2022” (raport z kontroli Nr (...) k. 28 akt adm.).

W piśmie z 20 czerwca 2022 roku, powód wniósł o zawieszenie postępowania administracyjnego na podstawie art. 97 § 1 pkt 4 Kodeksu postępowania administracyjnego, ponieważ 15 czerwca 2022 r. przedstawiciele urzędu celno-skarbowego stawili się w siedzibie spółki i zapoznali z dokumentacją odnoszącą się do kontrolowanej próbki paliwa, jednocześnie złożyli upoważnienie do przeprowadzenia kontroli. Ustalono, że ze względu na dwa inne wyniki laboratoryjne, organ oraz spółka poddadzą ponownym badaniom próbki celem ustalenia prawdziwego wyniku. W związku z powyższym, zdaniem powoda, wynik kontroli skarbowej oraz jej ustalenia będą miały wpływ na tryb

postępowania przed Prezesem URE ze względu na zarzut braku spełniania norm przez towar podlegający działalności koncesjonowanej tj. obrotowi paliw (pismo powoda z 20 czerwca 2022 roku k. 53 akt adm.).

W związku z powyższym, pismem z 5 lipca 2022 r. Nr (...) Prezes Urzędu Regulacji Energetyki zwrócił się do Naczelnika (...) Urzędu Celno-Skarbowego w W. z prośbą o nadesłanie do Urzędu Regulacji Energetyki uwierzytelnionej kopii dokumentacji związanej z wykonaniem badań laboratoryjnych, o których mowa w piśmie Przedsiębiorcy z 20 czerwca 2022 roku (pismo powoda z 05/07/2022 roku k. 57 akt adm.).

W odpowiedzi pismem z 12 października 2022 r. (...) Naczelnik (...) Urzędu Celno-Skarbowego w W. nadesłał Prezesowi URE sprawozdanie z badań Nr (...), które wykazało, iż próbka kontrolna pobranego oleju napędowego nie spełnia wymagań jakościowych określonych w rozporządzeniu Ministra Gospodarki z dnia 9 października 2015 r. w sprawie wymagań jakościowych dla paliw ciekłych (Dz. U. z 2015 r., poz. 1680] w zakresie temperatury zapłonu, która - przy uwzględnieniu metody badawczej określonej normą PN-EN ISO 4259-2:2018~01+A1:2020-03- była zaniżona. Wynik badania dał wartość 52,0°C, podczas gdy wymagania jakościowe określają dla tego parametru wartość minimalną powyżej 54,1°C (z uwzględnieniem tolerancji) (pismo z 12.10.2022 r. k.61 akt adm., sprawozdanie z badań Nr (...)).

Postanowieniem z 27 października 2022 r. Nr (...) Prezes URE odmówił zawieszenia postępowania administracyjnego wskazując, iż okoliczność, która miałaby stanowić ewentualną podstawę do zawieszenia przedmiotowego postępowania administracyjnego w trybie określonym wart. 97 § 1 pkt 4 Kodeksu postępowania administracyjnego została rozstrzygnięta (postanowienie z 27/10/2022 r. k.73 akt adm.).

Pismem z 28 października 2022 r. Nr (...), Przedsiębiorca zawiadomiony został o zakończeniu postępowania dowodowego oraz poinformowany o możliwości zapoznania się ze zgromadzonym w niniejszej sprawie materiałem dowodowym w siedzibie Urzędu w terminie 7 dni od dnia otrzymania pisma. Pismo to zostało doręczone Przedsiębiorcy prawidłowo w dniu 2 listopada 2022 roku. W wyznaczonym terminie Przedsiębiorca nie skorzystał z przysługujących mu uprawnień (zawiadomienie z 28/10/2022 r. k. 75 akt adm., z.p.o. k. 76 akt adm.).

Prezes URE wydał zaskarżoną Decyzję 4 listopada 2022 r. (k. 77-84 akt adm.).

Powód w 2021 r. osiągnął przychód z działalności koncesjonowanej w zakresie obrotu paliwami ciekłymi w wysokości (...) złotych. Ponadto osiągnął przychody z działalności gospodarczej w wysokości (...) złotych oraz uzyskał dochód w wysokości (...) złotych (bilans k. 30-31 akt adm., rachunek zysków i strat k. 32 akt adm., formularz opłaty koncesyjnej k. 33 akt adm.).

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił na podstawie dokumentów złożonych w trakcie postępowania administracyjnego.

Sąd pominął zgłoszony w odwołaniu wniosek o dopuszczenie dowodu z opinii biegłego odpowiedniej specjalności, który ocenił wyniki badań chemicznych próbek paliw znajdujących się w aktach sprawy na wykazanie powodu rozbieżności w wynikach, na okoliczność potwierdzenia spełnienia jakości paliw wprowadzonych przez powoda do obrotu.

Przed wszystkim fakt rozbieżności w wynikach badań nie był sporny pomiędzy stronami, strony różniły się jedynie w zakresie przyczyn tej rozbieżności. Zdaniem Sądu w obecnej chwili ustalenie przyczyn rozbieżności w wynikach badań nie jest możliwe, gdyż wszystkie próbki kontrolne pobrane w trakcie kontroli 17 lutego 2022 roku zostały zużyte, nie ma tym samym możliwości ich ponownego przebadania i stwierdzenia, który z trzech wyników badań jest prawidłowy. Ponadto Sąd nie dysponował materiałem dowodowym, poza sprawozdaniami z kontroli, na którym biegły mógłby się oprzeć przy wydawaniu opinii, a skoro tak, to jego ewentualne wnioski miałyby charakter czysto hipotetyczny. Tymczasem podstawą do ustaleń w sprawie może być jedynie opinia zawierająca wnioski kategoryczne.

Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów zważył, co następuje:

Odwołanie nie zasługuje na uwzględnienie, bowiem zaskarżona Decyzja jest prawidłowa i odpowiada prawu, a podniesione zarzuty okazały się niezasadne.

Pozwany uznał, że powód dopuścił się naruszenia warunku 2.2.1. Koncesji, gdyż oferował do sprzedaży na stacji paliw w M. przy ul. (...) olej napędowy nie spełniający norm Rozporządzenia jakościowego.

Ustalenie to powód kwestionował powołując się na pozytywny dla niego wynik badania trzeciej próbki kontrolnej przeprowadzonego na jego zlecenie 10 czerwca 2022 roku.

Z kolei pozwany na poparcie swojego stanowiska wskazywał, że wyniki badań próbek kontrolnych nr 1 i 2 dały wynik negatywny tzn. olej napędowy oferowany przez powoda do sprzedaży na stacji paliw 17 lutego 2022 roku nie spełniał norm jakościowych.

W tej sytuacji, Sąd musiał rozstrzygnąć w oparciu o cały materiał dowodowy zgromadzony w sprawie, czy są dowody na to, że olej napędowy oferowany do sprzedaży na stacji paliw w M. przy ul. (...) nie spełniał norm jakościowych?

Na to pytanie, Sąd postanowił odpowiedzieć twierdząco w oparciu o następujące dowody i argumenty.

Po pierwsze, że wszystkie trzy laboratoria, które wykonywały badania próbek pobranych u powoda podczas kontroli 17 lutego 2022 roku, posiadały wymaganą akredytację i były podmiotami niezależnymi. W sprawie brak jest dowodów na potwierdzenie tezy powoda, iż laboratorium które w dniu 29 sierpnia 2022 roku wykonało badania próbki kontrolnej nie ma cech laboratorium niezależnego, gdyż należy do grupy (...), która jest konkurentem powoda na rynku sprzedaży paliw ciekłych.

Po drugie, wszystkie trzy próbki zostały pobrane przez pracowników kontrolującego, którzy posiadają specjalistyczną wiedzę w zakresie zarówno sposobu pobierania próbek paliwa, jak i ich przechowywania oraz transportu. Dlatego też nie było możliwość niewłaściwego pobrania jedynie dwóch z trzech próbek oleju napędowego, tak jak twierdzi powód.

Po trzecie, wyniki badań próbek podstawowej i kontrolnej przeprowadzone przez organ kontrolujący nie zawierały istotnych odstępstw w zakresie swoich wyników, innymi słowy potwierdzały fakt, iż badany olej nie spełniał wymagań jakościowych w zakresie temperatury zapłonu.

Po czwarte, Sąd nie był w stanie ocenić poprawności przechowywania próbki, która została pozostawiona do dyspozycji powoda, co z kolei mogło mieć wpływ na wynik badania trzeciej próbki.

Po piąte, w piśmie z 24 października 2022 roku (k. 68 akt adm.) powód potwierdził, iż olej napędowy będący przedmiotem przeprowadzonej kontroli został dostarczony na stację paliw ciekłych cysterną drogową razem z benzynami silnikowymi 95 oraz 98, okoliczność ta znajduje również potwierdzenie w fakturach VAT obejmujących dostawy paliw na stację powoda w okresie od 4 do 17 lutego 2022 roku (k. 29, 34, 38, 42 i 46 akt adm.). Sądowi z urzędu jest wiadomo, jak również jest to fakt znany powszechnie w branży paliw ciekłych, iż przy dostawach olejów napędowych oraz benzyn silnikowych przy wykorzystaniu tej samej cysterny drogowej - dochodzi do przypadków zanieczyszczenia oleju napędowego resztkami benzyn, co bezpośrednio prowadzi do obniżenia parametru temperatury zapłonu oleju napędowego.

Mając zatem na uwadze, wszystkie powyższe okoliczności, Sąd doszedł do wniosku, że materiał dowodowy zgromadzony w sprawie daje podstawy do przyjęcia, iż powód naruszył warunek 2.2.1. koncesji na obrót paliwami ciekłymi, albowiem 17 lutego 2022 roku wprowadził do obrotu olej napędowy nie spełniający wymagań jakościowych.

Z kolei wystąpienie naruszenia implikuje nałożenie kary na podmiot niedochowujący wymogów koncesji. Stosownie bowiem do treści art. 56 ust. 1 pkt 12 p.e. karze pieniężnej podlega ten, kto nie przestrzega obowiązków wynikających z koncesji. Naruszenie jednego z warunków koncesji jest zatem wystarczającą przesłanką do zastosowania przepisu art. 56 ust. 1 pkt 12 p.e. i wymierzenia na tej podstawie, w oparciu o art. 56 ust. 2 powołanej ustawy, kary pieniężnej przez

Prezesa Urzędu Regulacji Energetyki, gdyż treść przytoczonego przepisu wskazuje na obowiązek ukarania danego przedsiębiorcy w razie stwierdzenia okoliczności podlegających karze.

Sama odpowiedzialność za naruszenie warunków koncesji jest odpowiedzialnością obiektywną. Nie jest konieczne wykazanie winy umyślnej albo nieumyślnej ukaranego podmiotu. Jednakże nie oznacza to, że nie istnieje możliwość ograniczenia lub wyłączenia przedmiotowej odpowiedzialności (tak Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 1 czerwca 2010 r. sygn. III SK 5/10, LEX nr 622205).

Jak słusznie wskazał Sąd Najwyższy w uzasadnieniu wyroku z 5 lutego 2015 r. (sygn. akt III SK 36/14, LEX nr 1652700), o ile do zastosowania klasycznych sankcji administracyjnych wystarczające jest stwierdzenie obiektywnego stanu niezgodności zachowania adresata z treścią normy, o tyle w przypadku nakładania przez organ kary pieniężnej, wymierzania jej wysokości oraz oceny możliwości odstąpienia od jej wymierzenia, istotną rolę odgrywają czynniki o charakterze subiektywnym, odtwarzane w oparciu o analizę całokształtu zachowania karanego przedsiębiorcy, jego motywacji, kontekstu zarzucanego mu naruszenia, czy chociażby wpływu przedsiębiorstwa na uchybienie obowiązujących norm. Jak podał Sąd Najwyższy, ukształtowała się zatem linia orzecznicza, zgodnie z którą przyjęto, że przedsiębiorstwo energetyczne może uniknąć kary, gdy wykaże, że obiektywne okoliczności danej sprawy uniemożliwiają mu przypisanie odpowiedzialności za naruszenia przepisów ustawy z uwagi na podjęte przez to przedsiębiorstwo działania o charakterze ostrożnościowo- prewencyjnym.

W niniejszej sprawie nie można natomiast przyjąć, aby powód powziął stosowne działania o takim charakterze. Nie zrobił bowiem wszystkiego co było możliwe, aby nie naruszyć warunków koncesji, nie podjął wszystkich możliwych działań pozwalających na zapobieżenie wprowadzeniu do obrotu paliwa złej jakości. Z materiału dowodowego nie wynika, aby powód zorganizował obrót w taki sposób, aby wykluczyć sprzedaż paliwa niespełniającego norm. Przedsiębiorca ograniczał się bowiem do sprawdzania przedstawianych mu przez dostawcę świadectw jakości, natomiast nie dochował należytej staranności w zakresie transportu paliwa i jego umieszczenia w zbiornikach, z których następowała sprzedaż konsumentom. Jest wysoce prawdopodobnym, iż doszło do zanieczyszczenia oleju napędowego resztkami benzyn, które były dostarczone na stację tym samym transportem.

Naruszenie powoda należało zatem przeanalizować przez pryzmat art. 56 ust. 6 p.e., uwzględniając stopień szkodliwości czynu, stopień zawinienia oraz dotychczasowe zachowanie podmiotu i jego możliwości finansowe.

Jeśli chodzi o kwestię zawinienia powoda stwierdzić trzeba, że powód nie wykazał się należyłą starannością wymaganą od profesjonalnie działającego na rynku podmiotu. Należyłą staranność dłużnika w zakresie prowadzonej przez niego działalności gospodarczej ocenia się zgodnie z art. 355 § 2 k.c. przy uwzględnieniu zawodowego charakteru tej działalności. Natomiast wyjątkowy charakter działalności koncesjonowanej przemawia za ustaleniem ponadprzeciętnego poziomu staranności, jaką powinien się wykazać koncesjonariusz.

Jak wynika ze zgromadzonego materiału, odnośnie oleju napędowego oferowanego na stacji do sprzedaży 17 lutego 2022 roku powód nie dochował należytej staranności przy prowadzeniu koncesjonowanej działalności gospodarczej, gdyż polegał jedynie na dokumentach potwierdzające zgodność paliwa z obowiązującymi normami. Działanie to nie zapobiegło jednak wprowadzeniu do obrotu paliwa złej jakości. Opisana okoliczność wskazuje, iż poleganie wyłącznie na certyfikatach paliwa i to wystawionych dla paliwa dostawcy czy producenta nie jest wystarczające w kontekście zabezpieczenia przed obrotem paliwem nietrzymającym norm i sprzedażą takiego paliwa konsumentom (tak też Sąd Apelacyjny w Warszawie w uzasadnieniu do wyroku z 30 listopada 2020 r. sygn. akt VII AGa 319/19 oraz do wyroku z 29 czerwca 2018r., sygn. akt VII AGa 762/18). Otrzymywane przez powoda świadectwa jakości nie mogły być bowiem dowodami należytej jakości sprzedawanego przez niego paliwa, gdyż dotyczyły one paliwa znajdującego się w zbiornikach dostawcy czy producenta, a nie w zbiornikach znajdujących się na stacji, z których zaopatrują się bezpośrednio konsumenci.

Dodania w tym miejscu wymaga, że Przedsiębiorca jako profesjonalista powinien mieć fachową wiedzę i umiejętności, które pozwolą na stworzenie takiego systemu dystrybucji paliw, aby wykluczyć wprowadzenie do obrotu paliwa złej jakości. Podsumowując, w ocenie Sądu, powód nie wykazał, że posiada procedury czy mechanizmy pozwalające

uniknąć wprowadzenia do obrotu paliw niewłaściwej jakości. W takiej sytuacji wykonywanie przez powoda czynności niegwarantujących prawidłowej jakości paliwa należy uznać za niewystarczające przy wykonywaniu działalności koncesjonowanej. Dlatego też należało przyjąć, że stopień zawinienia był duży.

Przy oznaczaniu stopnia szkodliwości czynu Sąd miał na uwadze orzecznictwo Sądu Najwyższego dotyczące przesłanek reżimu społecznej szkodliwości czynu określonej w art. 115 § 2 kk na gruncie Prawa energetycznego. Przede wszystkim zaznaczenia w tym zakresie jednak wymaga, iż olej napędowy sprzedawany przez powoda nie spełniał norm w zakresie temperatury zapłonu. Natomiast jak wskazał pozwany, ma to szczególnie negatywne konsekwencje zarówno dla konsumentów, jak i środowiska naturalnego.

W tym miejscu należy podkreślić, że zgodnie z orzecznictwem Sądu Najwyższego podstawowe znaczenie dla określenia stopnia szkodliwości czynu mają rodzaj i charakter dobra chronionego prawem, rozmiar wyrządzonej i grożącej szkody oraz zamiar i motywacja sprawcy (por. tak m.in. wyrok Sądu Najwyższego z 11 kwietnia 2011 r. sygn. akt IV KK 382/10).

W podobnym duchu wypowiedział się Naczelny Sąd Administracyjny w wyroku z 22 lutego 2022 roku, w którym stwierdził „Mając na uwadze tak określony cel regulacji ustawy o systemie monitorowania i kontrolowania jakości paliw, stwierdzić należy, że waga naruszenia prawa w rozumieniu 189f § 1 pkt 1 k.p.a. musi być oceniana z punktu widzenia zagrożenia dla realizacji tego celu, jakim jest **ograniczenie negatywnych skutków oddziaływania paliw na środowisko oraz zdrowie ludzi, co wymaga skutecznego funkcjonowania systemu kontroli**. Nie budzi więc wątpliwości, że waga naruszenia prawa w rozumieniu 189f § 1 pkt 1 k.p.a. w zw. z art. 35c ust. 5 pkt 1 w zw. z art. 6c ust. 1 oraz w zw. z art. 35a pkt 9 lit. a ustawy systemowej, nie może być utożsamiana ze znikomym zagrożeniem dla praw o charakterze ekonomicznym, bowiem w analizowanej ustawie nie te wartości są prawnie chronione” (Wyrok NSA z 22.02.2022 r., II GSK 9/22, LEX nr 3327960).

Co prawda wyrok ten zapadł w o oparciu o inne przepisy prawa energetycznego, niż te mające zastosowanie w niniejszej sprawie, jednakże wyraża bardziej ogólną myśl w zakresie oceny znikomości szkodliwości czynu w świetle dóbr chronionych przez daną regulację prawa energetycznego. W rozpoznawanej sprawie dobrem tym jest ograniczenie negatywnego wpływu paliw ciekłych na środowisko oraz zapewnienie konsumentom gwarancji nabycia paliwa należytej jakości. Zatem należy w pełni zgodzić się z NSA, że podmiot oceniający, jaka jest waga naruszenia prawa, bierze pod uwagę dane dobro chronione prawem i dokonuje oceny, jak bardzo doznało ono uszczerbku- nawet hipotetycznego, tj. niepowodującego rzeczywiście, namacalnej szkody.

W rozpoznawanej sprawie dobrem chronionym jest zgodna z normami, jakość paliwa sprzedawanego przez powoda, a to z kolei ma znaczenie dla ochrony środowiska i stanu technicznego pojazdów zasilanych olejem napędowym. Sąd w pełni zgadza się z twierdzeniem, że wprowadzenie do obrotu paliw niespełniających norm jakościowych jest działaniem na niekorzyść konsumentów, którzy nie mają możliwości samodzielnej oceny sprzedawanego paliwa. Działanie takie godzi w interesy ekonomiczne konsumentów (SOKiK w wyroku z 13 lutego 2020 roku, sygn. akt XVII AmE 233/19). Dodatkowo trzeba podkreślić, że zniżenie temperatury zapłonu w oleju napędowym zwiększa stopień zagrożenia pożarowego, bowiem im niższa temperatura zapłonu, tym wyższe prawdopodobieństwo zapłonu, a zatem wystąpienia negatywnych skutków dla środowiska naturalnego, mienia w znacznych rozmiarach oraz zdrowia i życia ludzkiego. Ponadto sprzedaż paliwa złej jakości negatywnie wpływa na ogólną dyscyplinę przedsiębiorców prowadzących działalność koncesjonowaną w zakresie dbałości o jakość sprzedawanego paliwa.

Trzeba również zauważyć, że Sąd Najwyższy aktualnie prezentuje stanowisko, że odstąpienie od wymierzenia kary ze względu na znikomą szkodliwość czynu pozostawione jest w znacznej mierze uznaniu administracyjnemu. Zważywszy zaś, że to Prezes URE kształtuje politykę wymiaru kar wobec przedsiębiorców popełniających delikty administracyjne, znając specyfikę rynku energii i problemy tego sektora gospodarki, to Sąd tylko wyjątkowo, może zastosować art. 56 ust. 6a p.e., o ile ukarany przedsiębiorca zdoła wykazać, że organ przekroczył zasady uznania administracyjnego oraz że stopień szkodliwości czynu był znikomy, a przedsiębiorca zaprzestał naruszenia prawa lub zrealizował obowiązek (por. wyrok SN z 27.11.2019 r., sygn. I NSK 95/18, Legalis). Innymi słowy Prezes URE może nie skorzystać z możliwości odstąpienia od wymierzenia kary, nawet jeśli zostały spełnione przesłanki określone w art. 56 ust. 6a p.e., istotnym

jest tylko, aby należycie uzasadnił swoją decyzję. W rozpoznawanej sprawie, Sąd nie dopatrywał się dowolności a tym samym przekroczenia granic uznania administracyjnego przez pozwanego.

W związku z powyższym, należy stwierdzić, iż Prezes URE miał uzasadnione powody, aby uznać przedmiotowe naruszenie za czyn o znacznej szkodliwości.

Tym samym nie zostały spełnione również przesłanki do skorzystania z instytucji odstąpienia od wymierzenia kary określonej w art 56 ust. 6a ustawy - Prawo energetyczne, zgodnie z którym Prezes URE może odstąpić od wymierzenia kary, jeżeli stopień szkodliwości czynu jest znikomy, a podmiot zaprzestał naruszania prawa lub zrealizował obowiązek. Zatem ustawodawca uzależnił możliwość odstąpienia od wymierzenia kary pieniężnej od kumulatywnego spełnienia wymienionych przesłanek, oznacza to, że niespełnienie choćby jednej z nich uniemożliwia odstąpienie od wymierzania kary pieniężnej. Tymczasem jak już wspomniano we wcześniejszym fragmencie uzasadnienia stopień szkodliwości czynu powoda nie jest znikomy, zatem odstąpienie od wymierzenia kary nie jest możliwe.

W zakresie uprzedniej karalności Sąd uwzględnił, że Przedsiębiorca nie był dotychczas karany za naruszenie warunków koncesji na obrót paliwami ciekłymi.

Jeśli chodzi zaś o możliwości finansowe powoda, Sąd posiłkując się dokumentami finansowymi przedstawionymi przez niego uznał, że pozwalają one na wymierzenie wobec niego kary w wysokości 8 000 zł. Podkreślenia wymaga, iż w 2021 r. przedsiębiorca uzyskał przychód z działalności koncesjonowanej w wysokości (...) zł. Przedmiotowa kara pieniężna ustalona została zatem na poziomie (...) przychodu z działalności koncesjonowanej osiągniętego przez Przedsiębiorcę w 2021 r. pozostaje więc we właściwej proporcji do uzyskanego przychodu, mieści się w granicach określonych w art. 56 ust. 3 p.e., jednocześnie jest adekwatna do zawinienia i stopnia szkodliwości popełnionego czynu, dotychczasowej karalności i możliwości finansowych, toteż nie została wymierzona z naruszeniem art. 56 ust. 6 p.e.. Poza tym powinna zadziałać wychowawczo na ukarany podmiot, na tyle, aby uchybienia tego rodzaju nie powtarzały się w przyszłości.

Odnosnie zaś naruszenia art. 7a § 1 k.p.a., zgodnie z którym „Jeżeli przedmiotem postępowania administracyjnego jest nałożenie na stronę obowiązku bądź ograniczenie lub odebranie stronie uprawnienia, a w sprawie pozostają wątpliwości co do treści normy prawnej, wątpliwości te są rozstrzygane na korzyść strony, chyba że sprzeciwiają się temu sporne interesy stron albo interesy osób trzecich, na które wynik postępowania ma bezpośredni wpływ.”, to dotyczy on rozstrzygania na korzyść strony wątpliwości co do treści normy prawnej, a w niniejszej sprawie taka wątpliwość nie występowała, ponieważ wątpliwości mogły, co najwyżej, dotyczyć wyników badań laboratoryjnych, a nie przepisów prawa.

Biorąc powyższe względy pod uwagę Sąd Okręgowy w Warszawie - Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów nie znajdując podstaw do jego uwzględnienia, oddalił wniesione przez powoda odwołanie na podstawie art. 479⁵³ § 1 k.p.c.

O kosztach procesu Sąd orzekł na podstawie art. 98 k.p.c. zgodnie z którym strona, która przegrała proces zobowiązana jest zwrócić przeciwnikowi koszty niezbędne do dochodzenia lub obrony jego praw. W związku z oddaleniem odwołania, to powoda należało uznać za stronę, która przegrała proces i zasądzić od niego na rzecz pozwanego zwrot kosztów procesu, na które złożyło się wynagrodzenie radcy prawnego w wysokości 720 zł, ustalone na podstawie § 14 ust. 2 pkt 3 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U. z 2015 r., poz. 1804 ze zm.)

Sędzia SO Anna Maria Kowalik

,

Zarządzenie: (...)

Sędzia SO Anna Maria Kowalik

